

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI
ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

SAYI: 9
ERZURUM, 1998

**MEVLÂNÂ'YA AİT OLDUĞU DÜŞÜNÜLEN
KÜÇÜK BİR MESNEVİ: BÜLBÜL-NÂME**

Dr. Gencay ZAVOTÇU*

Mevlânâ adına kayıtlı olan Bülbül-nâme, ismi şimdiye dek pek duyulmamış olan küçük bir mesnevidir. Tanınmamış olmasının bilinen yazma nüshasının tek oluşuna ve 55 beyitlik hacmine istinaden bir eser olarak telakki edilmeyişine bağlayabiliriz. Süleymaniye Kütüphanesi, Nâfiz Paşa Bölümü 502 numarada, Mevlânâ'nın diğer eserlerini de içeren bir yazmanın 2b-3a varakları arasında bulunan Bülbül-nâme Farsça olup, *Bülbül-nâme-i Hazret-i Mevlânâ kuddesallâhu sırrahu'l-a'lâ* başlığını taşımaktadır.

Günümüze dek Mevlânâ'nın diğer eserleri yanında *Bülbül-nâme* isminden bahsedilmeyiş, mesnevinin Mevlânâ'ya ait olup olmadığı hususunun şüphyle karşılanmasına yol açabilir. Bu şüpheleri artıracak nedenlerden birisi de ne başlıkta, ne de mesnevinin içerisinde Celâleddin-i Rûmî isminin zikredilmeyişidir. Eski kültürümüzde *Mevlânâ* kelimesinin *efendi* manasına geldiğini ve pek çok sarıklı ilim adamı ve şeyh tarafından sıfat olarak kullanıldığını hatırlayacak olursak, sadece başlıktaki Mevlânâ sıfatına bakarak Bülbül-nâme'nin Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'ye ait olduğunu savunmak araştırmacı zihniyete yakışmayacaktır.

Böyle olmakla birlikte, Bülbül-nâme'nin Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'ye ait olabileceği yolundaki kanaatimiz tümüyle mesnetsiz değildir. Bizde bu kanaatin oluşmasına iki hususun neden olduğunu söyleyebiliriz. Bunlardan ilki Bülbül-nâme'nin Mevlânâ'nın diğer eserlerini de bünyesinde toplayan bir yazma (külliyat) içerisinde bulunmasıdır. Bu bızce fazla itibar edilecek bir sebep değildir. Fakat Bülbül-nâme'nin Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'ye ait olabileceğini düşündürecek başka bir neden daha vardır ki, bızce dikkate alınması gereken budur. Bu, mesnevinin Şems-i Tebrizi'ye atıfta bulunan son beytidir. Mesnevi'yi kaleme almaktaki maksadının ahlaki ve felsefi düşüncelerini aktarmak ve öğüt vermek olduğu anlaşılan şâir, hadiselerin anlatımını bitirdikten sonra bir beyit daha söyler ve Şems-i Tebrizi'yi bütün müminler ordusunun başı (önderi) olarak ilan eder. Biz, Bülbül-nâme'nin Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'ye ait olabileceği hususunda, mesnevinin

*Şems-i Tebrizi ez-û dâdi mişân
An ki be-ser havl-i cümle mü'minân*

(Bütün mü'minler ordusunun başını çeken Şems-i Tebrizi ondan

*Atatürk Üni. Fen-E.İ. Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Arş. Gör.

nişan veriyordu (öyle bir dervişe işaret ediyordu).)

şeklindeki son beytinin dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz. Özellikle Şems-i Tebrîzî'nin Mevlânâ'nın hayatında ne kadar önemli bir yeri olduğu düşünülürse, bu kanaatimizin pek de sebepsiz olduğu söylenemez. Mesnevinin sonundaki yazılış tarihine işaret eden *Temmet: sene 66 zilkade 24* kaydının da, Mevlânâ'nın hayatta bulunduğu Hicrî 666 (Ölm.: H.672-73) yılına tekabül ettiğini tahmin etmekteyiz.

Bülbül-nâme'nin Mevlânâ'ya ait olup, olmadığı hususu kadar Mevlânâ gibi mutasavvıf bir şahsiyetin bir Bülbül-nâme yazmaktan amacının ne olabileceği de merak edilebilecek diğer bir husustur. Okunması da gösterecektir ki, Bülbül-nâme'den maksat sadece gül ve bülbülün kıssasını aktarmak değildir. Şair Bülbül-nâme'de kendi ahlaki, felsefi ve tasavvufi düşüncelerini okuyucuya kavratmak endişesindedir. Bu özelliğiyle didaktik (öğretici) bir karakteri olan mesnevîde gül ve bülbül, şairin fikirlerini okuyucuya takdiminde yardımcı birer araç konumundadırlar. Adının Bülbül-nâme olmasının ise bünyesindeki ilk kıssanın gül ve bülbül kıssası olmasından kaynaklandığını sanmaktayız. Zaten gül ve bülbül kıssasına tahsis edilen kısım, Bülbül-nâme'nin toplam hacminin yaklaşık üçte biri kadardır. 55 beyitlik mesnevinin tamamı gül ve bülbülün kıssasına tahsis edilmemiş değildir. Gül ve bülbülün macerası mesnevinin ilk 18 beyti içerisinde, bu 18 beytin de 4 ila 18. beyitleri arasında bahis konusu edilmiştir. Ayrıca diğer gül ve bülbül hikayelerinden farklı olarak burada asıl anlatılmak istenen gül ve bülbülün kıssası değildir. Gül ve bülbülün kıssası bu bahçıvan etrafında cereyan eden olaylardan sadece bir tanesidir. Mesnevîde gül ve bülbülün kıssasından başka hadiseler de zikredilmiştir. *Ferruh* adlı padişahın bahçıvanı etrafında cereyan eden bir seri hadisenin aktarılmasındaki amaç, bu olaylardan insanların ahlaki dersler çıkarmalarını sağlamak ve onlara öğüt vermektir. Zaten şairlerin mesnevîlerdeki genel kanaatleri de budur: anlattıkları hadiselerden okuyucunun birtakım sonuçlar çıkarmalarını sağlamak. Yani "*Kıssadan hisse çıkarmak.*" Bülbül-nâme'nin Mevlânâ'ya ait olma ihtimalini göz önünde bulundurursak- ki yukarıdaki nedenlere istinaden bizim kanaatimiz bu yoldadır- Mevlânâ gibi mutasavvıf bir şahsiyetin tasavvufi düşüncelerini kıssalar vasıtasıyla aktarması ve insanların zihnini açmaya çalışması gayet doğal karşılanabilir.

Fâ'rlâtün, fâ'rlâtün, fâ'rlün kalıbıyla yazılmış olan Bülbül-nâme 55 beyitlik küçük hacmine rağmen zengin bir olay örgüsünü ihtiva etmektedir. Mesnevi nazım şekliyle kaleme alınmış olmasına rağmen mürettep bir mesnevi tertibinde değildir. Bir mesneviden ziyade orta uzunlukta bir şiir (poem) görünümünde olan Bülbül-nâme'de baş taraftaki dini şiirler veya devir büyüklerine medhiye v.b. kısımlar (giriş kısmı) bulunmayıp, ilk beyitten itibaren hadiselerin anlatımına geçilmektedir.

*Pâdişâhi bûd Ferruh nâm-ı ü
Bâğ-bânî bûd der evvân-ı ü*

(Adı Ferruh olan bir padişah vardı. Onun da eyvanında bir bahçıvan vardı.)

şeklindeki ilk beyti takiben bahçıvan vafında iki beyte yer verilip, arkasından da gül ve bülbül kıssasına geçilmiştir. Gül ve bülbülün kıssası 4 ila 18. beyitler arasında dikkatlere sunulmuş, 18. beyittten itibaren kıssalarının son ermesiyle birlikte devre dışı kalmışlardır. Mesnevi gül ve bülbül kıssasının bitmesiyle sona ermemiş, birbiriyle sebep-sonuç yönünden bağlantılı farklı hadiselerle sürüp gitmiştir. Birkaç beyit içerisinde takdim edilen bu hadiselerin sonunda ise “*İyiliğe iyilik, köyülüğe kötülük ulaşır.*” manasındaki “*Nikuvî-râ nik bed-râ bed resed*” cümlesi tekrar edilmiştir.

İlk hadisesinin kahramanına istinaden *Bülbül-nâme* ismiyle anılan ve bir eser mesabesinde olmayan mesnevide birden fazla hadiseye yer verilmiş olması, mesnevinin kendi içerisinde bir bütünlüğe sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Fakat bu durum *Bülbül-nâme*'de bir bütünlüğün olmadığı şeklinde anlaşılmalıdır. *Bülbül-nâme*'deki bütünlük, diğer mesnevilerde olduğu gibi tek bir hadise veya konu etrafında teşekkül etmiş bir bütünlük değildir. Bu bütünlük mesnevide okuyucuya kavratılmak istenen anafikir etrafında teşekkül etmiş bir bütünlüktür. Her hadise sonunda tekrarlanan “*İyiliğe iyilik, köyülüğe kötülük ulaşır.*” düşüncesi *Bülbül-nâme*'nin anafikridir ve mesnevideki bütünlük de bu anafikir etrafında vücut bulmaktadır.

Bülbül-nâme'de sebep-sonuç itibarıyla birbiriyle bağlantılı olan ve bu sebep-sonuç ilişkisini doğrular mahiyette periyodik olarak takdim olunan olayları şu şekilde özetleyebiliriz: Ferruh adlı bir padişah, bu padişahın da bahçesine bakmakla yükümlü bir bahçıvanı vardır. Gül mevsiminde taze gülü görmek için her gün bahçeye giden bahçıvan, yaz gelmiş olmasına rağmen gülün hala açılmadığını görüp şaşırır. Bir hafta sonra gül açılır, fakat gülün kokusunu alan bülbül gidip gülün yapraklarını birer birer koparır. Sabahleyin gülü dermek için bağı gelen bahçıvan gülü bulamaz ve yapraklarının bülbül tarafından koparıldığını farkedip üzülür. Durumu gidip padişaha haber verir. Padişah bahçıvana: “*Ona da o ulaşır. İyiliğe iyilik, köyülüğe kötülük ulaşır.*” diyerek mukabelede bulunur.

Bahçıvanın güzel bir oğlu vardır. Gülün yapraklarını koparan bülbülü öldürmeğe karar verir ve bahçenin ortasına bir tuzak kurar. Tuzaka düşen bülbül kurtulamaz ve canını teslim eder. Çocuk koşarak bülbülü öldürdüğünü babasına haber verir. Bülbülün öldüğünü duyan ahçıvan, içinden: “*Kuş kendi cezasına teslim.*” diye mırıldanır ve -daha evvel padişahın duyduğu- gaipten gelen “*İyiliğe iyilik, köyülüğe kötülük ulaşır.*” öğüdünü duyar.

Bahçivanın çok sevdiği bir kuşu vardır. Kuş bahçenin ortasında bir gün uykuda iken bir yılan sürünerek gelir ve onu ısırarak öldürür. Kuşu köşe-bucak arayan bahçivan onu bağın ortasında ölmüş vaziyette bulur ve bu sırada bir yılanın dönüp, kıvrılarak yanından uzaklaştığını görür. Tekrar padişahın huzuruna gider ve padişaha bir yılanın kuşunu öldürdüğü haberini verir. Padişah ta ahçıvana: *“Ona (bu) layıktır.”* der. akabinde de *“İyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük ulaşır.”* öğüdünü yineler. Bahçivan bir gün ekinlere su verirken tarlanın köşesinde kuşunu öldüren yılanı uykuda görür. Elindeki kürekle yılanın başına vurup öldürür ve padişahın huzuruna gelip, yılanı öldürdüğünü haber verir. Padişah bu kez: *“Bu gün yılanı öldürdün. O öğüde can u gönülden kulak ver.”* şeklinde mukabelede bulunur ve arkasından *“İyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük ulaşır.”* şeklindeki öğüdünü yineler.

Günlerden bir gün padişahın haremindeki cariyelele suya girmek ve serinlemek için bahçenin ortasındaki havuzun yanına gelirler. Cariyelerin havuza gireceklerini anlayan bahçivan bbir ağacın ddalına çıkıp, gizlice onları seyretmeğe bbaşlar. Cariyeler üzerindeki bbirer çıkarp, birer ikişer havuza dalarlar. Kısa bir süre sonra cariyelerden biri kendilerini seyretmekte olan bahçivani farkederek ve bağırıp, çağırarak diğere kadınları durumdan haberdar eder. Kadınlar sudan çıkarlar ve bahçivani ağaçtan aşağı düşürüp, tartaklayarak padişahın huzuruna götürürler. Bahçivanın cariyelerini gizlice izlediğini öğrenen padişah öfkelenir ve onu öldürmeğe karar verir. Padişah tarafından öldürüleceğini anlayan bahçivan: *“Nazenin padişah o öğüdü daha önce verdi.”* der ve daha evvel padişah tarafından kendisine hitaben söylenen *“İyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük ulaşır.”* öğüdünü hatırlar. O ana kadar böyle akıllı bir cevapla karşılaşmamış olan padişah, bu cevaba karşılık bahçivani affeder. Mesnevideki olaylar silsilesi de bu şekilde sona erer. Mesnevinin son beyti ise- daha evvel belirtildiği üzere- Şems-i Tebrizi'nin yüceltilerek, müminler ordusunun başı ilan edildiği bir beyitle sona erer.

Özetinden de anlaşılacağı üzere Bülbül-nâme ahlaki, felsefi ve öğretici bir karaktere sahiptir. İlgineceklere faydalı olacağı düşüncesiyle mesnevinin tamamını takdim etmeği uygun görüyoruz.

بلبلنامه حضرت مولانا قدسنا لله سره الاعلا

Bülbül-nâme-i Hazret-i Mevlânâ
(Kaddesallahu sırrahu'l-a'lâ)

- بادشاهی بود فرخ نام او
باغشاهی بود هر دیوان او
- بادشاهی بود فرخ نام او
باغشاهی بود هر دیوان او
- بوی کبریاغ شده حاصل شدی
بوی کبریاغ بود آن مقلید شدی
- بوی دادی برداشته بهادش
خروج و آن بود مستعان دادش
- باغیان در باغ شده وقت بهار
تا مگر باغ گل نوبهار
- 5 حه گل دید شکفته هور
من عجبان ماند در ماه قور
- بعد از هفته دهان بکشاد گل
در دماغ سال من بوی گل
- بس من بر خاکش بر بهاد
بس که من بوی گل بر باد باد
- باغیان من عجبگاه سحر
تا چند آن گل تازه مگر
- گفت دستنه که فصل منست
را که من عشق روی گنست
- 10 گفت را گفت را که ی دروغ
من بر بوی هور من رابع
- Adı Ferruh olan bir padişah vardı.
Onun da eyvanında bir bahçıvan vardı.
- Padışahın bağında yetişen taze meyveyi
alan kişi. Onun nezdinde kabul görürdü.
- Şahın huzurunda yeri öperdi.
Şah da onun karşılığını verirdi.
- Bahçıvan bahar olunca çiçeklerin arasında
taze gül guncasını bulurum diye bağa gitti.
- Gül guncasını temmuz ayında hala
açılmamış gördü (ve) çok şaşırıldı.
- Bir hafta sonra gül açıldı. Gülün
kokusu bülbülün burnuna ulaştı.
- Bülbül geldi. gülün yaprakları çoğaldı. Son-
ra gülün yapraklarını birer birer yele verdi.
- Bahçıvan seher vakti taze gülü
dermek için (bağa) geldi.
- Dedi: "Bülbül gülün yüzüne aşık oldu-
ğundan anladım ki bülbül mevsimidir."
- Ehni eline vurdu. "Eyvah! Ben
bülbülün kanını kılıçla dökeyim." dedi.

باغبان شد پیش سلطان حال گفت
سین بد کاروانجول گفت

کعب منبصان اوزا ان خود رساند
یکوی باجیت دادا داد رساند

داعانرا بود زسانت بسر
نامر سپهد نهر جانور

در افتاد من مسکین نداه
تا سارد کرد سن را تمام

15 سن مسکین خود در دهه افتاد
سن بدر ده کجرت جان رساند

در دودنه دد ران حاجت خبر
گفت رسن را کشتنه ای سر

عدا خون کشتی سن رساند
گفت سن در فدا سن خود رساند

خانی و دد رعیت د
گفت کجرت - حری خود سیر

هر که و نه کردن خود رساند
سکوی رعیت و سر رساند

20 کورث - اعدا در باغ بود
در میان باغ حمت در بود

- کعبه را کعبه مری حرمه
رد کورث رفت و کورث را کرد

Bahçıvan sultanın huzuruna varıp durumu anlattı. Kötü iş yapan bülbülün durumunu anlattı.

Sultan: " Ona da o ulaşır. İyiliğe iyilik, kötülüğe de kötülük ulaşır." dedi.

Bahçıvanın güzel bir oğlu vardı.
Hayvanı yakalamak için tuzağı kurdu.

Miskin bülbülün tuzağa düşmesi için.
(Ve) bülbülün işini bitirmek için.

Miskin bülbül tuzağa düşünce,
kuş tuzağında can verdi.

Kostu ve durumu ilettili. " Ey babacığım,
bülbülü öldürdüm!" dedi.

Bahçıvan bülbülün öldüğünü duyunca:
" Bülbül cezasını buldu." dedi

Hatıf gaptten seslenmeğe başladı:
" Kuş kendi cezasına teslim." dedi.

Kötülük yapan kötülük bulur.
İyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük ulaşır "

O bahçıvanın kuşu bahçedeydi.
(Bahçenin ortasında uykuya dalmıştı.)

Ansızın bir köşeden bir yılan süründü. danenin üzerindeki kuşun yanına gitti ve onu ısırdı.

کورک مرسکین ز زحم مار مرد
زهر مارش در دل امان جان سپرد

باغبان امان سوی ایوان شاه
بهر کورک هر سوی کردی نگاه

در ضرب بود بهر سو میدوید
در میان باغ بود خفته داد

25 که کمال می برد گو جود مرده است
جان سپرد حق سپرده است

در دود و هر دو حشمت بوسه داد
میده روی بر روش نهاد

ناکبای غلص و بیجان مار دود
کر میان دامی کورک جهید

گفت کشتی مار فرزند مر
موس و عمجوار و دلیر مرا

هر زمان گفتی که بر خیر ای بسر
بخت جان من و نور بصر

30 مرده بود و مرده کی گوید سخن
است بر سر می زان بی کهن

تا در بر درد کش شاه شد
شاه فرخ رخ از آن نگاه شد

گفت حالت چیست بی باغبان
گفت ماری زد به زنده بان

Miskin kuş yılanın yarasından öldü.
Yılanın zehiri içine işledi ve canını teslim etti.

Bahçıvan padişahın eyvanına taraf
geldi. Kuş için her tarafa bakıyordu.

(Kuşu) arıyordu. her tarafa koşuyordu.
Bağın ortasında onu uyurken gördü.

Onun öldüğünü, tatlı canını Allah'a
teslim ettiğini zannediyordu.

Koştı ve her iki gözünü öptü.
yavaşça yüzünü yüzüne kovdu.

Ansızın kuşun tuzağının ortasında
fırlayarak dönen ve kıvrılan yılanı gördü.

Dedi: "Yılan benim oğlumu öldürdün. Benim
dılberimi, gam yiyenimi ve munisimi.

Benim canımın rahatı ve gözümün
nuru. Her zaman derdin ki " Kalk!"

Ölmüştü. Ölü nasıl konuşur.
O pir-i fani taşı başına vuruyordu.

Gönlünün acısıyla şahın huzuruna vardı.
Güler yüzlü padişah ondan haberdar oldu.

"Yaşlı bahçıvan. bu ne hal?" diye sordu.
Dedi: " Bir yılan oğlumu ısırды, bilmiş ol."

<p>گفت تا پیر و پادشاه حکمی را بیست و ندره یاد کرد</p>	<p>(Padişah) o yaşlıya dedi: "Ona (bu) layıktır. İyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük yaraşır."</p>
<p>روزی عهد روزها تو گزشت خدا خود آب می دادی گشت</p>	<p>Günlerden sonra bir gün bahçıvanın kendisi ekine su veriyordu.)</p>
<p>35 - گفتان و برآمد مهری رسید حدیث و برآمد حدیثه شد</p>	<p>Ansızın O, bir tarlamanın kenarına vardı. Kendi oğlunun katilini uyurken gördü.</p>
<p>حدیثه آمدن و مهر سر گشته شد و حدیثه آمدن</p>	<p>Öylece başının ortasına bel (tie) vurdu. O yılan öldü, canı bedenini terketti)</p>
<p>حدیثه آمدن و مهر سر گشته شد و حدیثه آمدن</p>	<p>Bahçıvan tekrar padişahın huzuruna geldi. "O hilekar yılanı öldürdüm." dedi.</p>
<p>گفت پادشاه و حدیثه گشت حدیثه و پادشاه</p>	<p>(Padişah) " Bu gün yılanı öldürdün, git! O öğüte canı gönülden kulak ver!" dedi.</p>
<p>حدیثه آمدن و مهر سر گشته شد و حدیثه آمدن</p>	<p>Kam kötülük yaparsa, onun kendisine ulaşır. İyiliğe iyilik ve kötülüğe kötülük ulaşır</p>
<p>حدیثه آمدن و مهر سر گشته شد و حدیثه آمدن</p>	<p>Ansızın sultan haremde cömertlik ve ihsanıyla yalnız başınaydı.</p>
<p>حدیثه آمدن و مهر سر گشته شد و حدیثه آمدن</p>	<p>Padişahın özel kişileri olan cariyelerin her biri kudretin temiz nurundan yaratılmıştır</p>
<p>حدیثه آمدن و مهر سر گشته شد و حدیثه آمدن</p>	<p>Cıva gibi titreyen vücutlarıyla su havuzunun kenarına geldiler</p>

باغبان آن جور بانو، جون بدند
رفت بيهان بر درختي از ميد

Bahçıvan o hurteri görünce gizlice
gidip, bir ağaca çıkıp dinlendi.

دختران جون بر ميان موته زدند
حمه در آب روان عوته زدند

Kızlar bellerine peştemal bağladılar
(ve) hepsi akan suya daldılar.

45 باغبان انا نظر ميگرد ساخت
ران كنيزان دنه شخصي بر راحت

Bahçıvan oraya dikkatle bakıyordu. O cariye-
lerden biri ağacın üzerinde bir şahıs gördü.

گفت با خاتون نصر کن هان سين
مرد در شاخ درخت اندر كهوين

Kadına: "Bak da gör!" dedi.
"Adam ağacın üzerinde pusuda."

دختران را عيش خود فارغ شدند
حمه در ابعان و اوير آمدند

Kızlar yüzmekten vazgeçtiler. hep
birden bağınp, çağırmağa başladılar.

باغبان بر درخت اناجند
يش سندان کاره را ساختند

Bahçıvanı ağaçtan (aşağı) attılar
Sultanın huzurunda onun işini bitirdiler.

گفت سندان من نبع انار
باغبان كشته كردنم برار

Sultan: "Ben keskin kılıçla bahçıvanı
ağlatarak (inleterek) öldürürüm." dedi.

50 باغبان گفت كه شاه نارين
ان صحبت را كرد يش ارين

Bahçıvan: "Nazenin padişah o öğüdü
daha önce verdi." diye cevapladı.

هر كه و ندا كرد ان خود
سكوي را ت و ندر رسد

Kim kötülük yaparsa, onun kendisine
ulaşır. İyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük ulaşır.

من حمه با كرده حراره مسهي
توردا كودري خود جوب رهي

Ben kötülük yapınca cezamı verirsin.
Sen kendi kötülüğünden nasıl kurtulursun?

باغبان ان سخن دادن جلاص
با سيد در جهت سندان فضاص

O söz bahçıvanı kurtardı. Sultan o ana-
dek dünyada (böyle) kısas görmedi.

تا تو ی لست و سگ ادبش باش
مرهم درد دل درویش باش

Gücün yettğince iyi ve iyilik düşünen ol.
Dervişin gönül yarasına merhem ol.

شمس تبریزی ازو دادی نشان
آن که به سر حیل جمله مؤمنان

Bütün mü'minler ordusunun başını çeken
Şems-ı Tebrizi ondan nışan veriyordu (Böyle
bir dervise işaret ediyordu).

Temmet: 24 zilhicce sene 66